

THEMA

▲ Diverse houtsoorten worden getest op hun reactie op vocht en bodemcontact. (foto: Daniël Wiersma)

Nieuwe houtsoorten vragen om zorgvuldig onderzoek

WAGENINGEN - Tot voor kort werd het gebruik van tropisch hardhout geassocieerd met illegale houtkap en opwarming van de aarde, maar met dank aan onder andere certificering (FSC en PEFC) begint dat beeld te kantelen. Sterker nog: ook in de tropen begint men zich te realiseren dat houtproductie een manier is om het tropisch bos te beschermen. Dit tropisch bos en in het verlengde daarvan het milieu is er echter niet bij gebaat dat alleen de bekende houtsoorten worden geoogst. Ook minder bekende houtsoorten hebben hun waarde, mits op de juiste manier gebruikt. De Stichting Houtresearch doet onderzoek naar deze minder bekende houtsoorten (lesser known timber species).

De lesser known timber species kunnen voor de bosbeheerders om diverse redenen van belang zijn. Zo kan het zijn dat bepaalde gebieden waar juist deze onbekende houtsoorten groeien eenvoudig toegankelijk zijn en makkelijker bereikbaar dan de gebieden met de bekendere houtsoorten, waarvoor de aanvoerroutes steeds langer worden. Ook kan het zijn dat voor de diversiteit van het oerwoud het goed is om diverse houtsoorten te kappen in plaats van zich te beperken tot enkele soorten. René Klaassen, projectleider bij SHR Houtresearch en tevens hoofdredacteur van het Houtvade-

slimme marketingcampagnes vaak beter weten te profileren, is hout een natuurproduct met de bijbehorende 'eigenschappen'. Wereldwijd wordt het aantal boomsoorten geschat op 35.000. Naaldbomen spelen hierbij een bijrol met ongeveer 500 soorten. Een studie (Ter Steege, 2013) in het laagland van de Amazone (6 miljoen vierkante kilometer) wijst uit dat dit gebied circa 16.000 soorten herbergt. Overigens zijn hier maar weinig soorten die algemeen voorkomen. Uit hetzelfde onderzoek komt naar voren dat 10.000 soorten weinig bekend zijn. Slechts van zeshonderd soorten zijn de eigen-

zijn deze uitgebreid (wetenschappelijk) onderzocht en beschreven. Een ander deel is wellicht heel geschikt voor de markt, mits bekend is wat de eigenschappen zijn en waar men bij het gebruik rekening moet houden. SHR heeft de afgelopen 15 jaar meer dan tweehonderd minder bekende houtsoorten in onderzoek gehad en vaak kon de verkregen informatie algemeen beschikbaar worden gesteld en leidde het tot introduceren van een nieuwe houtsoort op de Nederlandse markt. Klaassen: "Een eerste vraag die we stellen is of er een continue stroom op gang kan komen en of het kwaliteiten zijn die interessant zijn op te exporteren? De plaatselijke zagers en bosbouwers moeten hiervoor een reële inschatting maken. Als de kwaliteit goed is en het mogelijk is om bijvoorbeeld één kubieke meter in Nederland te krijgen zonder dat het scheurt, schimmelt of op een andere manier kapot gaat, dan heeft het de potentie."

Omschrijving

Om te concurreren met houtsoorten die een goede marktpositie hebben, is hoge weerstand tegen rot, dimensiestabiliteit en mooie patronen of kleuren een voordeel. Omdat een eenduidige naamgeving bij tropische houtsoorten er vaak niet is, moet de houtsoort nauwkeurig omschreven worden. Dat is van belang voor de gebruikers in verband met de herkenning. Een eerste inventarisatie kan verder plaatsvinden door middel van foto's van de kopse, kwartierse en het dosse vlak. Deze omschrijving kan vervolgens worden opgenomen in het houtvademecum. Blijkt uit een eerste screening dat een houtsoort potentie heeft, dan kan vervolgonderzoek ingezet worden. Hierbij kijken de onderzoekers naar de toepassingsmogelijkheden en testen zij de weerstand tegen schimmelaantasting, lijmbaarheid, afwerkbaarheid, de ijklijn die elektrische houtvochtmeting mogelijk maakt en de sterkte van het hout. Zo'n eerste screening duurt gemiddeld zo'n tien weken.

▲ Diverse houtsoorten in een proefopstelling geplaatst bij SHR.

mecum: "In Nederland zou nog meer het besef moeten groeien dat duurzaam houtgebruik kan leiden tot een milieuvriendelijker bouwwereld."

Natuurproduct

Want los van de concurrentie van andere materialen, die zich via

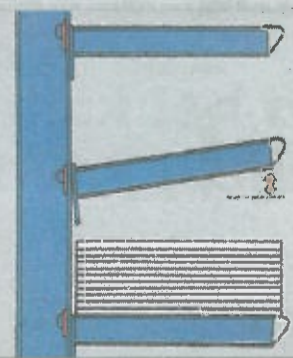
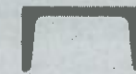
schappen algemener bekend in hun toepassing als bijvoorbeeld bouw materiaal of bij de fabricage van meubilair.

Houtdatabase

Van slechts een klein deel van de tropische hardhoutsoorten is bekend wat de eigenschappen zijn en

OHRA

MAGAZIJNSYSTEMEN MET CONCEPT

Draagarmstellingen en palletstellingen van OHRA houden veel langer stand

OHRA Verkoopkantoor Nederland

Tel: 010 5213301

Fax: 010 5299412

E-mail: overmeer@ohra.de

www.ohra-opslagsystemen.nl

KORT NIEUWS

EERSTE MILIEUVRIENDELIJKE ZAKENPARK

ARNHEM - Park 20|20, gelegen in Hoofddorp naast luchthaven Schiphol, is de thuisbasis van een hele reeks bedrijven die zijn gevestigd in gebouwen die met behulp van duurzame, milieuvriendelijke materialen zoals Accoya zijn vervaardigd. Accoya werd geko-

zen om het eerste project van het park: 'Inspiration House' te bekleden, waarin vijf topmerken in huishoudelijke apparatuur zijn ondergebracht: Bosch, Siemens, Gaggenau, Neff en Solitaire – de eerste keer dat de kantoren en showrooms van deze merken zich onder één dak bevinden.

vat, werd ontworpen door architect William McDonough samen met Michael Braungart, de grondlegger van de C2C-beweging. Accoya droeg zorg voor de gevelbekleding, ramen en interne panelen in het Inspiration House om een consistente kleurstelling en een strakke, heldere esthetiek te bereiken.

wordt regelmatig gekozen voor bouwprojecten in heel Europa. Er is echte synergie tussen Park 20|20 en de filosofie achter Accoya, waardoor het gebruik ervan in het park een perfecte match vormt. In samenhang met de Cradle to Cradle Gold Certification vergt Accoya minder onderhoud en service in vergelijking met andere producten op de markt, waardoor het een kosteneffectief houtproduct wordt."

◀ Het 'Inspiration House' is volledig bekled met Accoya.

Het vier lagen tellende gebouw, dat kantoorruimtes en productshowrooms om-

Laura Ladd, hoofd marketing voor Accsys: "Accoya

'INTRODUCTIE NIEUWE HOUTSOORTEN IS INTENSIEF TRAJECT'

VERVOLG VAN PAGINA 07

Nadat de kwaliteit en de houtsoort in kaart zijn gebracht, wordt de variatie in gewicht, krimpedrag en vochtgedrag bepaald. "Dit kan typerend zijn voor een houtsoort en hierop kan de verwerking worden afgestemd. Kennis over het evenwichtshoutvochtgehalte in de toepassing is cruciaal voor een goede houttoepassing. Voor meranti kozijnhout ligt dit evenwicht op 16 procent en bij robinia op 9 procent. Als deze vochtgehalten afwijken dan kan hout gaan scheuren of juist, bijvoorbeeld bij de toepassing voor ramen of deuren, gaan klemmen. Ook onderzoek naar de weerstand bij buitentoepassingen tegen schimmelaantasting is van belang. Hiervoor bestaan diverse testen, waaronder twee bekende laboratoriumtesten, in het grondcontact en in het contact met een specifieke schimmelsoort. Afhankelijk van de beoogde toepassing worden één of beide testen uitgevoerd. Deze proeven duren doorgaans zo'n dertig weken, waarna het hout op duurzaamheid geïncubatie kan worden van duurzaamheidsklasse 1 tot en met 5. Andere eigenschappen waar naar gekeken wordt, zijn de bewer-

baarheid, de lijmbaarheid en de afwerkbaarheid van het hout."

Houtvademecum

Zodra alle genoemde informatie aanwezig is, kan de opname in de regelgeving plaatsvinden en worden de lesser known timber species wellicht wat minder onbekend. Dit geldt alleen voor de toepassingen waar eisen aanbevolen zijn. Voor geveltimmerwerk zijn er lijsten met goedgekeurde hout-

soorten op de SKH website voor ramen, deuren, kozijnen en gevelbekleding. Voor de gww-sector is het belangrijk de sterkte-eigenschappen en de weerstand tegen biologische schimmelaantasting in de betreffende normen worden opgenomen. Omdat aanpassing van de normen vaak een langdurig proces is, vormt het houtvademecum dat gemiddeld elke vijf jaar wordt herzien, een belangrijke bron van informatie.

▲ Cupiuba is een minder bekende houtsoort die uitstekend geschikt is voor gevelbekleding.

Op het moment dat de houtsoorten de testen met goed gevolg hebben afgelegd, is het nog steeds geen vanzelfsprekendheid dat ze ook daadwerkelijk op de markt komen. Klaassen: "Dat is een marktvraag. Soms neemt FSC het initiatief om de houtsoort te promoten, soms het Sustainable Trade Initiatief (STI), een initiatief dat helpt om internationale handelsketens te versterken, maar er zijn ook individuele bedrijven die initiatieven nemen. Wat meehelpt is of de houtsoorten unieke eigenschappen hebben, zoals grote afmetingen, sterkte of een typische uitstraling. Als er dan vervolgens be-

drijven zijn die geïnteresseerd zijn in de houtsoort, dan komt de handel op gang. Sinds de jaren 80 van de vorige eeuw worden de houtsoorten al op deze manier benaderd en wanneer in praktijk hun geschiktheid blijkt, dan vinden ze hun weg wel in de Nederlandse bouwwereld, met al zijn regelgeving of in de interieur- en meubelindustrie, waar het uiterlijk zo belangrijk is. Recente voorbeelden van houtsoorten die in de gww en bouw hun weg hebben gevonden zijn Sapupira, Masseranduba en Angelim Vermelho."

Eén houtsoort, meerdere kwaliteiten

Zelfs van bekende houtsoorten is het vaak lastig om de kwaliteit vast te stellen. Als voorbeeld noemt Klaassen het kozijnhout meranti. "Dit hout ging in de zestiger en zeventiger jaren het Europees naaldhout vervangen. In de jaren ervoor werd er te snel gebouwd zonder goed naar de detailleringen en de houtkwaliteit te kijken. Daardoor is de nodige schade ontstaan. Detailleringen en dus het juiste gebruik, zijn van groot belang. De kwaliteit van het hout varieert namelijk per groeigebied en opstand. Zo verschillen Europees en Amerikaans Douglas dermate, dat de Amerikaanse variant onder de naam Oregon Pine wordt verhandeld. Iroko bijvoorbeeld kent behoorlijke kleurverschillen die ook na zoninstraling blijven, wat heel belangrijk is bij transparante toepassingen. Naast deze eigenschappen spelen ook technische aspecten als de variatie in gewicht, en krimp- en vochtgedrag een belangrijke rol. Ook de weerstand tegen schimmelaantasting, de lijmbaarheid en de afwerkbaarheid zijn belangrijke factoren, die bij eenzelfde houtsoort per groeigebied kan verschillen."

CARREFOUR INTERNATIONAL DU BOIS

Extra aandacht voor Britse houtindustrie

NANTES - Begin juni 2016 (1 t/m 3 juni) vindt de veertiende beurseditie van de Carrefour International du Bois plaats in Nantes. Marktspelers uit de houtsector komen gedurende drie dagen bijeen voor uitwisseling, zakelijke ontmoetingen en informatie. Dit jaar richt deze Europese vakbeurs zich meer dan ooit op de internationale markt. Tijdens de Carrefour International du Bois gaat dit jaar speciale aandacht uit naar de Britse houtindustrie welke momenteel één van de meest dynamische markten in Europa is.

De reservering van stands is gestart in mei 2015 en verloopt, volgens de beursorganisatie, zeer positief. Franse en internationale exposanten (houtzagerijen, fabrikanten van panelen, parket of houtproducten voor de bouw) die vertrouwd zijn met de vakbeurs, hebben hun deelname bevestigd. Tegelijkertijd hebben nieuwe deelnemers zich aangemeld en heeft de beursorganisatie besloten om de beschikbare standoppervlakte met 5 procent uit te breiden. De Carrefour International du Bois 2016 beslaat meer dan 19.000 vierkante meter bruto beursoppervlakte en 8.200 vierkante meter netto standoppervlakte, verdeeld

▲ Carrefour International du Bois kijkt over de landsgrenzen.

over de beurshallen 1 tot en met 4 en het Grand Palais van het beurscomplex Beaujoire in Nantes.

Zoals vanouds vinden de conferenties plaats in hal 4, de hal voor 'Houttechnieken en Oplossingen'.

Twee conferenties worden simultaan vertaald om alle bezoekers toegang te kunnen bieden tot belangrijke informatie. De thema's van deze conferenties zijn 'Reinvent the city... duurzame steden, creativiteit en hout... inzicht in drie Europese voorbeelden' een conferentie georganiseerd in samenwerking met Nantes Saint-Nazaire Development en een conferentie over Hoge Houten Gebouwen en de vergelijking tussen Noord Amerikaanse en Europese modellen.

NADERE INFORMATIE:
BEURSINFO EN OPENINGSTIJDEN:
WWW.TIMBERSHOW.COM

ADVERTENTIE

TROOSTWIJK
INDUSTRIAL AUCTIONEERS & VALUERS SINCE 1930

ONLINE VEILING

Houtbewerkingsmachines

verschillende locaties in Nederland

BOORMACHINE/POTSCHARNIER "Blum" M50, cap. 75 kW, tafelfrees "Minimax" (2006), cap. 4 kW, rol-/oplegtafel "PennoMat" II, pennenbank PN5, 2 schilkoppen, 2 lange assen, lengte 200 mm en extra siisaggregaat "ABH", zaag-/boormachine, zaagbr. 430 mm, zaagblad ø 350 mm, opdeelzaag "Mayer" PS3Z, cap. 4200 x 4200 mm;

SLUITING: donderdag 11 FEBRUARI

Bezichtiging: woensdag 10 februari van 10.00 tot 16.00 uur

MELD U AAN EN BIED NU op

www.TroostwijkAuctions.com

HK1608